

venda servandaque corum privilegia postulatur, statim credidimus admittendum. Ideoque suggestionem tui culminis approbantes, viris spectabilibus comitibus scholarum verberandi⁶, degradandive senatores et ducenarios licentiam denegamus: ea namque, que tali commotione digna sunt, ad tuae sublimitatis volumus referri notitiam.

4. *Idem*, AA. Nomo magistro officiorum.

Curae tui [perpetui] culminis credimus injungendum: ut super omni limite sub tua jurisdictione constituto, quemadmodum se militum numerus habeat, castrorumque ac clausuram⁷ cura procedat, quotannis significare nobis propria suggestione procuret. — Dat. 2 id. septemb. Constantiop. MAXIMO 2 et PATERIO CONSS. 445.

5. Imp. JUSTIN. et JUSTINIAN. AA. Tatiano magistro officiorum.

Jubemus eum ad militiam devotissimorum scholarium de cetero pervenire, qui nostrum meruit judicium: nec licere pro tempore tui culminis administrationem habent, sine hujusmodi probatoria⁸ aliquem inter eosdem viros devotos scholares suis preceptio[n]ibus: sed sciat is, qui sine sacra rescripto ad eandem pervenire militiam ausus fuerit, non solum ea se privari, verum etiam peccata viginti librarum auri subjici. — § 4. Illud etiam observari de cetero volumus: ut si quis locus statusve scholarium in quaque schola vacaverit, illa subrogetur, quem nostra pietas per sacram rescriptum vacante subire locum precepit. — § 2. Ad haec⁹ quadriennostros breves corundem scholarium cura tuae sublimitatis, et pro tempore viri excellentissimi magistri officiorum conscribi volumus, et eos sacro scrinio laterciis praestari, ibi deponendos: ut semper notitia corundem scholarium certa sit, neque publico damnum aliquod infligatur. — Dat. 10 kalend. Maij, Constantiop. MAVORTIO V. C. Cos. 525.

TIT. XXXII.

DE OFFICIO COMITIS SACRARUM LARGITIONUM.

1. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Limenio comiti.

Palatinis haec cura debet esse praecipua, ut, periculo proprio notariis destinatis, super negligenter judicium (si ita res exigerit) conquerantur, ne eorum sit impunita desidia. — § 1. Judices quoque de eorum nominibus referre convenit, quos commodis propriis magis, quam utilitatibus publicis studere providerint: breves etiam quadriennostros¹ ad officium palatinum noverint dirigendos: aurumque exactum ad sacras² largitiones sine ulla dilatione esse mittendum. — Dat. 3 kal. Maij, HONORIO 7 et THEODOS. 2 AA. CONSS. 407.

TIT. XXXIII.

DE OFFICIO COMITIS RERUM PRIVATARUM.

1. Imp. VALENT. et VALENS AA. ad Honoratum consularem Byzantii. Si quid negotiorum actitatum fuerit, in quibus aliquid commodi fiscalis appareat, ad officium rei private tua gravitas acta transmittat: ut instructione percepta, quid sibimet juris auxilio debeatur, agnoscat. — Dat. 6 kal. Januar. VALENTIN. et VALENTE AA. 2 CONSS. 368.

Lex hec greca a Cujacis primum edita ex lib. 60 Basil. et a Contio sub hoc titulo ita restituta.

Neque comes privati patrimonii, neque quisvis alius eorum magistratum, qui vel in urbe Constantinopolitana, vel in provinciis sunt, cum qui super thesauru² aliquem deferat, admittat. — § 1. Sed si super alio fiscali jure nuntiatione quis faciat, sub fideiussione mox non minus quinque librarum [auri] id fiat. — § 2. Et ne quod sigillum, vel descrip[ti]o, vel alia ulla innovatio interveniat super rebus nuntiatis ante sententiam ex scripto latam.

TIT. XXXIV.

[DE OFFICIO COMITIS SACRI PALATII.]

1. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Minervio comiti rerum privat. Ad palatinorum curam, et rationalium officia, omnium rerum nos-

⁶ L. 1, infr. de priv. schol. — 7. L. 2, 2, 4, supr. de off. pref. Afr. add. L. ult. infr. de off. milit. judic. — 8. L. 1, 2, 4, supr. de div. officie. — 9. L. 1, infr. de epochis.
Tir. XXXIII. — 4. d. L. 1. — 2. L. 1, infr. de canon. largitionalium. add. N. 128, c. 15.
Tir. XXXVI. — 4. L. ult. infr. de expressis. — 2. L. 1, infr. de natur. liber. N. 89, in fin.
Tir. XXXVII. — 1. Lib. 1, D. 17; L. 1, infr. de postulando; L. 35, § 3, D. ex quib. caus. maj. — 2. L. 6, infr. de exact. trib. — 3. add. L. 59, infr. de decur. vide tamen L. 6, § 8, D. de off. praes.

Tir. XXXIV. — 4. L. 1, infr. de locat. praed.

trarum, et totius perpetuarii¹, hoc est, emphyteuticarii juris exactio revertatur. — Dat. kalend. Januarii, Mediolani, CESARIO et ATTICO CONSS. 597.

2. *Idem*, AA. Ursatio comiti rer. privat.

Si quis judicunt vir illustris, vel prefectus urbi cognitionem comiti rerum privatarum examini debitam, sibimet vindicandam censuerit, vel tuitionem contra ejusdem statuta sedis preserit: ad quinquaginta librarum auri illationem peccata nomine officium ejus teneatur, quam decet in articulo exigi, mansuetudinis nostrae serario sociandam. — Dat. 6 idem. Aug. Ravennae, CONSTANTIO et CONSTANTINO CONSS. 414.

TIT. XXXV.

DE OFFICIO PROCONSULIS⁴, ET LEGATI.

1. Imp. CONSTANT. A. Aeliano proconsuli Africae.

Legati non solum civiles, sed etiam criminales causas audient: ita, ut, si sententiam in reos ferendam providerint, ad proconsules² eos transmittere non morentur.

[DE OFFICIO COMITIS SACRI PATRIMONII.]

4. Imp. HONOR. et THEODOS. AA. Simplicio proconsuli Asiae.

Officium Helleponiti consularis aeterna recordationis patrem serenitatis nostre adiit: et expositis suis incommode, quibus a vicarianis³ apparitoribus urgebatur, oravit sub tuae sublimitatis agere potestate, cuius allegationes humanae proclivius pium principem commoverunt: quod et nos obtinere censemus.

TIT. XXXII.

DE OFFICIO COMITIS SACRARUM LARGITIONUM.

4. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Limenio comiti.

Palatinis haec cura debet esse praecipua, ut, periculo proprio notariis destinatis, super negligenter judicium (si ita res exigerit) conquerantur, ne eorum sit impunita desidia. — § 1. Judices quoque de eorum nominibus referre convenit, quos commodis propriis magis, quam utilitatibus publicis studere providerint: breves etiam quadriennostros¹ ad officium palatinum noverint dirigendos: aurumque exactum ad sacras² largitiones sine ulla dilatione esse mittendum. — Dat. 3 kal. Maij, HONORIO 7 et THEODOS. 2 AA. CONSS. 407.

TIT. XXXIII.

DE OFFICIO COMITIS RERUM PRIVATARUM.

1. Imp. VALENT. et VALENS AA. ad Honoratum consularem Byzantii. Si quid negotiorum actitatum fuerit, in quibus aliquid commodi fiscalis appareat, ad officium rei private tua gravitas acta transmittat: ut instructione percepta, quid sibimet juris auxilio debeatur, agnoscat. — Dat. 6 kal. Januar. VALENTIN. et VALENTE AA. 2 CONSS. 368.

Lex hec greca a Cujacis primum edita ex lib. 60 Basil. et a Contio sub hoc titulo ita restituta.

Neque comes privati patrimonii, neque quisvis alius eorum magistratum, qui vel in urbe Constantinopolitana, vel in provinciis sunt, cum qui super thesauru² aliquem deferat, admittat. — § 1. Sed si super alio fiscali jure nuntiatione quis faciat, sub fideiussione mox non minus quinque librarum [auri] id fiat. — § 2. Et ne quod sigillum, vel descrip[ti]o, vel alia ulla innovatio interveniat super rebus nuntiatis ante sententiam ex scripto latam.

TIT. XXXIV.

[DE OFFICIO COMITIS SACRI PALATII.]

1. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Minervio comiti rerum privat. Ad palatinorum curam, et rationalium officia, omnium rerum nos-

Siquidem prefectura merita ceteris dignitatibus antistet: et vicaria dignitas ipso nomine ejus se trahere judicet portionem, et sacre cognitionis habeat potestatem, et judicationis nostra soleat representare reverentiam.

2. *Idem*, AAA. ad Hesperium P. P.

Relations vicariorum, si quando usus attulerit, ad nostram mansuetudinem referantur: relations enim judicum libenter audimus: ne administratorum decrescere videatur auctoritas, si eorum consulta veluti profanorum preces a nostris adyis repellamus.

TIT. XXXIX.

DE OFFICIO¹ PRÆTORUM.

4. Imp. CONSTANTINUS A. ad Senatum.

Prætori defertur hac jurisdictione, sanctissimis nobis, ut librale negotium ipse disceptator examinet. Sane interponi ab eo decreta² convenient; ut sive in integrum restituio referenda est, probatis duntaxat causis, ab codem [etiam] interponatur decretem: [seu] tutoris dandi, seu ordinandi curatoris, implebat ab eo interpositio decretrum: quippe cum apud eum quoque adipisci debeat patronorum judicio sedula servitus libertatem. Nec sane debita filiorum votis patrum vota cessabunt, ut patienti copia liberos suos exuant potestate, magis propriis obsequiis mancipatos: cum'esse intelligent his obsequi plus debere, [a] quibus se meminerint sacris vinculis exutos. — Dat. 6 kal. Januar. EUSEBIO et HYATPIO CONSS. 589.

2. Imp. VALENT. et MART. AA. Tatiano³ P. P.

Tres⁴ tantummodo praetores electa opinione in hac urbe per singulos annos judicio senatus⁵ præcipimus ordinari: qui competentes causas, et debitos actus integre disceptare atque tractare debebunt: ut hi tantum tres ex his qui proprium⁶ larem in hac alma urbe habeant, non ex provinciis eligantur. Nec si quis forte propter alias causas ad hanc urbem de provinciis venerit, ad praetore manus effteratur, sed hi tantummodo (ut dictum est) qui hic domicilium fovent: ita tamen, ut nec ipsi sumptus quosdam inferre cogant inviti, sed habeant spontaneum liberalitatem arbitrium. — Dat. 15 kalend. Januar. CONSTANTINOP. VALENTIANO 7 et AVENIO CONSS. 450.

TIT. XL.

DE⁶ OFFICIO RECTORIS PROVINCIÆ.

4. Imp. ALEXAND. A. Juliano.

Potest de falso causam cognoscens præses provinciae, incidentem⁷ proprietatis questionem dirimere. — Dat. 6 kalend. april. MAXIMO 2 et URBANO CONSS. 225.

2. Imp. CONSTANTIN. A. ad Maximianum præsid. provincie.

Præsides provincialium oportet, si quis potentiorum exiterit insolenter, et ipsi vindicare non possunt, aut examineare, aut pronuntiare negentur: de ejus nomine ad nos, aut certe ad prætorianae præfecture scientiam referre: quo provideatur, qualiter publica discipline, et lysis tenuioribus consulatur. — Dat. 5 kal. Maij, PROBLANO et JULIANO CONSS. 522.

3. *Idem*, A. ad provinciales.

Justissimos et vigilantissimos judices publicis acclamationibus collaudandi damus omnibus potestatem, ut honoris eis auctiores proferamus processus: et e contrario injustos, et maleficos querelarum vocibus accusandi, ut censura nostra vigor eos absumat. Nam si verae voces sint, nec ad libidinem per clientelas effusæ, diligenter investigabimus: præfectis prætorio, et comitibus, qui per provincias constituti sunt, provincialium nostrorum voces ad nostram scientiam referentibus. — Dat. kalend. novemb. CONSTANTINOP. BASSO et ABLAVIO CONSS. 531.

4. *Idem*, A. eidem P. P.

Nulli judicium qui provincias regunt, in civitatibus, in quibus sacra palatia, aut præatoria¹⁰ sunt, liecat his relictis privatorum sibi domos ad habitandum veluti prætoria vindicare: sed sacratissima modis omnibus inhabitar palatia, seu prætoria [cogantur], ut hac necessitate compelantur corrum reparacione prævidere. Ubi autem et palatium est, et prætorium: palatium quidem habitacioni præsidis, prætorium autem vel suscipiens conservandisque¹¹ speciebus publicis horreorum vice, vel alii necessaria rei deputetur. Quod si quis aliquando dissimulare tentaverit: protinus eum atque officium ejus quinquaginta librarum auri multam ad

hunc. — 4. Add. L. 3, infr. de sportulis. — 5. L. 2, L. 3, infr. de off. div. judic. add. L. 1, supr. de off. pref. urb. — 6. Add. N. 41, N. 50; L. 1, infr. ut omnes jud. — 7. L. 2, L. 3, 5, infr. de appar. pref. pret. — 8. L. 7, 1, 2, 3, 4, 5, supr. de episcop. aud. add. L. 2, 3, 5, D. de origine jur. — 9. L. 12, L. 13, L. 14, infr. de eccl. — 10. L. 5, infr. de metat. — 11. Infr. de condit. in publ. horr.

5. Imp. VALENT. et VALENS AA. ad Apronianum præ urbi.

Potioris gradus judicibus ab inferioribus competens⁵ reverentia tributar. Sed ubi publica tractatur utilitas, etsi minor judex veritatem investigaverit, nulla majori irrogatur injurya. Sane qui insignia dignitatis ad hoc exercet, ut indigni injurias existimet adficendi eos, qui officia cum potestate moderantur, non declinabit nostra indignationis aculeos. — Dat. 6 kal. Jun. ARINTHEO et MODESTO CONSS. 572.

6. Imp. VALENT., GRAT. et THEOD. AAA. Cynegio P. P.

Civitas Phodiorum injuriam suam non tam decenter, quam sero contesta est: unde inviolabilis observatione sancimus, ut quoniam tempore hyemis navigatio sepe periculosus est, [et] semper incerta: in illis⁶ quinque urbibus, quæ potiores esse ceteris asseruntur, viciissim hyemandum sibi judices recognoscunt. Quod si cuicunque tale existat ingenium, ut præcepta nostra contemnat, quinquaginta ab eo argenti libra, centum ab ejus officio, si alter factum fuerit, fisci nostri juribus inferantur.

7. Imp. VALENT., THEOD. et ARCAD. AAA. Cynegio P. P.

Qui ordinariam gesserit dignitatem, quicquid ex ventura delegationis titulus profigaverit: cum dispensio pudoris atque fortunæ de propriis facultatibus intra provincialium positus inferre debet. — Dat. 7 kalend. Jun. CONSTANTINOPOLI, Honoro nobilis, puer et Evodio CONSS. 586.

8. *Idem*, AAA. Cynegio P. P.

Ne quis judicem in provincia sua præfectianum⁷, vel palatinum, vel militem, vel ex his etiam omnibus, qui antea in hujusmodi officiis fuerint commorati, intercessorem⁸, id est, executorem cuiusquam litigatoris petitione in quolibet seu privato, seu publico negotio putet esse tribundum: nam peccant contra consulta celestia cum officio suo non solum detrimentum famæ, sed etiam patrimoniorum damna comitentur. — Dat. non. Aug. CONSTANTINOP. HONORIO N. P. et EVODIO CONSS. 586.

9. *Idem*, AAA. Polemio P. P. Illyrici.

Nullus provincie moderator augustissimum urbem sine iussione adire nostra audeat. Nam si patuerit quem contra decreti nostri præcepta venisse, is congrua condemnatione plectetur. — Dat. 10 kal. Jan. MEDIO-LANI, post consulatum TIMASH et PROMOTI 590.

10. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Limenio comiti sacrarum largitionum.

Nullum palatinis tibi obsecundantibus cum provincialibus volumus esse commercium: sed judices scire debent, hoc sibi præcipue esse commisum, ut ipsi a provincialibus exigant, et consueta depositant: palatinum vero possessor non horreat, qui non sibi, sed judicibus atque officiis præceptus est immovere. — Dat. 6 kal. april.

11. Imp. ARCAD., HONOR. et THEOD. AAA. Theodo P. P.

Moderato provincialium curam gerere jubemus, nequid potentum procuratores perperam injuste commitant. — Dat. 6 kal. decemb. RAVENNA, BASSO et PHILIPPO CONSS. 408.

12. Imp. HONOR. et THEOD. AA. Monachio P. P.

Omnes provincialium apparitores pro inverterata auctoritate juxta motum judicis nudatos, verberibus (si ita res tulerit) subjacerem pr

reparandum sacrum, quod neglexerit, palatum solvere sancimus. — Dat. 6 idib. feb. CLEMENTINO et PROBO COSS.

TIT. XLI.

UT NULLI' PATRLE SUÆ ADMINISTRATIO SINE SPECIALI PERMISSU PRINCIPIS PERMITTATUR.

Graeca constitutio Anastasi imper. ut scribit Jac. Cujac. ad Paul. lib. 5, sent. tit. 12, qui tamen putat esse const. ill. tit. De offic. rectoris provincie: at nos alter sentimus, moti et auctoritate librorum veterum, qui novam rubricam minio scriptiam post illum titul. descriptam habent, et graecorum interpretum consensu, qui ad lib. ult. inf. de crim. sacrileg. hunc titul. numerant 41, lib. 4, Cod. In eadem est etiam nobiscum sententia præstissimum Ant. Aug. Cæterum crediderim, idem hac constitutione fuisse caustum, quod supradicta ult. constit. tit. de crim. sacrileg. continetur.

TIT. XLII.

DE QUADRIMENSTRUIS¹ BREVIBUS.

Graeca constitutio deest.

Hunc titulum diserte ita scriptum in veteribus libris, et a nemine adhuc recentiorum animadversum intrepide restitui, ut qui ei loco opportune sit insertus. Putat quidem Jacobus Cujac., vir doctissimus, eum fuisse additum tit. De apochis, lib. 10, quia et quadrimentruorū brevium l. 4, illius tit. menti fit, sed idcirco non sibi additus, quia hic jam proprio fuerat loco collocatus. Extat similis tit. l. 41, C. Theodosiani tit. 28. De quadrimentr. brevib. et sub eo constiit. singul. Theodosii, Arcadii et Honorii AAA. Cont.

TIT. XLIII.

DE OFFICIO¹ PRAEFECTI VIGILUM.

1. Imp. THEOD. et ARCAD. AA. Nephthidio prefecto urbis.

Praefecti vigilum hujus urbis nihil de capitalibus causis sua auctoritate statuere debent: sed si quid hujusmodi evenerit, culmini tuae potestatis referre: ut de memoratis causis celsiore sententia judicetur.

TIT. XLIV.

DE OFFICIO PRAEFECTI¹ ANNONÆ.

Graeca constitutio sub hoc tit. minato deesse notatur in manuscriptis. Hoc igitur pacto restitutis quinque tit. in hoc primo lib. C. qui ante dearent (id est, tit. De offic. Comitis sacri patrimon. tit. de offic. Vicarii, qui in omnibus manuscriptis exiat, tit. Ut nulli patrice suæ administratio, etc., tit. De quadrimentr. brevib., et tit. De offic. pref. annon.) per pulchre numeros tit. hujus lib. per omnia convenit cum numero Graecorum: quos duos numeros conciliare anxiæ studiit Ant. Aug. nec tamen præstare potuit. Cont.

TIT. XLV.

DE OFFICIO CIVILUM JUDICUM.

1. Imp. ARCAD., THEOD. et HONOR. AAA. Curtio P. P.

Honorati, qui item habere noscuntur, his horis [vel temporibus] quibus causarunt, vel merita, vel fata panduntur, residendi¹ cum judicibus non habeant facultatem. — Dat. 3 non. febr. RAVENNÆ, Basso et PHILIP. COSS. 408.

2. Imp. HONOR. et THEOD. AA. Anthemio P. P.

Si qui pro publicis functionibus, quæ flagitantur, aliquo se defendere

Tir. XLII. — 1. L. ult. infr. de crim. sacrileg.: L. 5, infr. de divers. off. add. L. 10, infr. de assess. et domest.: L. 5, D. de offic. adess.; L. 57, L. 38, D. ex quib. caus. maj. vide tamén L. ult. supr. de off. pret.

Tir. XLII. — 1. L. ult. supr. de off. mag. off.; L. 1, supr. de off. com. sacrae, larg.; L. 1, supr. de apochis.

Tir. XLIV. — 1. Lib. 1, D. 15; N. 13; add. L. 2, § 33, D. de O. J.

Tir. XLIV. — 1. d. 2 33, D. de O. J. add. L. 1, supr. de off. pref. urb.; L. 8, D. quod cum eo qui in alien. potestat.

Tir. XLV. — 1. L. 6, pr. et 2 fin. infr. de postul. Confer. L. ult. infr. de off. div. jud.

Tir. XLVI. — 1. L. 2, infr. h. t.; L. 8, supr. de off. rect. prov. add. L. 2, infr. si a non compet. jud. — 2. L. 1, supr. h. t.; L. 2, supr. de off. mag. milit.; L. 42, infr. de decur.; N. 145. — 3. L. ult. supr. de off. mag. milit.; L. 4, supr. de off. mag. offic.

Tir. XLVIII. — 1. N. 134, c. 9, Antib. hodie, infr. de custod. reor. add. L. 18, L. 19, L. 21, L. 22, D. de in jus voc.

TIT. XLVI.

DE OFFICIO MILITARIUM JUDICUM.

1. Imp. VALENT., THEOD. et ARCAD. AAA. magistris et comitibus utriusque militie.

Nunquam omnino in negotiis privatorum¹ vel tutio militaris, vel exercitio tributarum. — Dat. prid. id. februar. CONSTANTINOP. THEOD. A. 3 et HABUNDANTIO COSS. 393.

2. Imp. HONOR. et THEOD. AA. Monachio P. P.

Præcipimus, ne quando curiales vel privatae conditionis homines ad militare exhibeantur² judicium, vel contra se agentium actions exipient, vel litigare in eo cogantur. Interminationem autem quinquaginta librum auri adversus comitium officium proponi decernimus, si quid contra hoc aliquando tentaverit. — Dat. 6 kal. sept. THEOD. A. 7 et PALLADIO COSS. 416.

3. Imp. THEOD. et VALENT. AA. Anatolio magistro militum.

Nemo de his qui in virorum spectabilium ducum officiis militaverit, scholæ agentium in rebus quacunque subreptione post completam militiam societur, nec agendi vices viri clarissimi principis accipiat facultatem. Si quis autem adversus hec nostra perennitalis decreta venire conetur: militia spoliatus, proscriptionis pena pro parte bonorum tertia constringatur. — Dat. 5 kalend. februar. CONSTANTINOP. MAXIMO 2 et PATERIO COSS. 443.

4. Idem, AA. Nomo magistro officiorum.

Duces militum³ et præcipue, quibus gentes, quæ maxime cavenda sunt, appropinquant, in ipsis limitibus commorari, et milites ad proprium redigere numerum imminentibus magisteriis potestatis, diuturnisque exercitum exercitationibus inhaerere præcipimus. Castrorum quinetiam refactionis [Iustificatione] curam habeant. Quibus cum principibus castorumque propositis, pro laborum vires, limitaneorum militum duodecimam annorum partem, distribuendam videlicet inter eos magisteriæ potestatis arbitrio, deputamus. — Dat. 2 id. sept. CONSTANTINOP. MAXIMO 2 et PATERIO COSS. 443.

* Constitutio graeca.

TIT. XLVII.

NE REI MILITARIS COMITIBUS VEL TRIBUNIS LAVACRA PRÆSTENTUR.

1. Imp. ARCAD., HONOR. et THEOD. AAA. Anthemio P. P.

Omnem inquietudinem a curiis et civitatibus præcipimus prohiberi: nec ulla privata ab his succedit balnea ad tribunorum, vel ducum, aliorumque militarium comitum usus: nec aderationem aliquam pro hac causa profligari. Illustribus enim tantummodo viris comitibus ac magistris militum (si tamen id voluerint) hoc ministerium indulgemus: dupli pena violatoribus hujus sanctionis imminentia. — Dat. 5 kal. dec. ARCADIO A. 6 et PROBO COSS. 408.

TIT. XLVIII.

DE OFFICIO DIVERSORUM JUDICUM.

1. Imp. CONST. ad Domitium Celsum vicarium.

Nemo judex [aliquem] officiale ad eam domum, in qua materfamilias¹ degit, cum aliquo precepto existimet esse mittendum, ut eandem in publicum protrahat: cum certum sit debita ejus, quæ intra domum con-

cum eo qui in alien. potestat.

Tir. XLV. — 1. L. 6, pr. et 2 fin. infr. de postul. Confer. L. ult. infr. de off. div. jud.

Tir. XLVI. — 1. L. 2, infr. h. t.; L. 8, supr. de off. rect. prov. add. L. 2, infr. quib. ex caus. maj.; L. 1, L. 5, infr. de jure reip. — 2. L. 1, supr. h. t.; L. 2, supr. de off. mag. milit.; L. 42, infr. de decur.; N. 145. — 3. L. ult. supr. de off. mag. milit.; L. 4, supr. de off. mag. offic.

Tir. XLVIII. — 1. N. 134, c. 9, Antib. hodie, infr. de custod. reor. add. L. 18, L. 19, L. 21, L. 22, D. de in jus voc.

CODICIS LIB. I, TIT. LI.

siderato sexu semet contineat, domus ejus vel cuiuscunq; rei habita distinctione, publicis necessitatibus posse servari. Quod si quis in publicum matrem familiæ posthac crediderit protrahendam, inter maximos reos circa ullam indulgentiam capitali pena plectetur. — Dat. 4 id. Aug. SABINO et RUFFINO COSS. 316.

In AUTHENT. ut nulli jud., § necessarium, col. 9, tit. 17, al. 9, seu Novell. 154, cap. 9.

Sed hodie novo jure pro fiscalibus vel privatis debitis nulla mulier debet includi: sed ad judicem veniet per se vel pro procuratorenum sum: vel mitat unum vel alterum, quatenus negotium legitime exquantur. Si contra factum fuerit, maiores judices viginti libris auri, minores decem puniantur. Obedientes autem eis cingulo spoliabuntur, et paenam subjecunt corporibus, et in exilium damnabuntur.

2. Imp. VALENT., THEOD. et ARCAD. AAA. ad Principium P. V.

Singuli quique judices sciant, celsioribus viris, et his quorum nonnullum judicio provehantur, honorificientiam² debitam esse præstandam, nec in prescriptionibus suis: fratres audeant nominare: apparitione multanda, cuius haec est cura. — Dat. id. februar. RICHOMERE et CLEARCHO COSS. 384.

3. Idem, AAA. Constantino P. P. Galliarum.

Sciant principes, et cornicularii³ et primates officiorum, et judices etiam, ternas libras auri a suis facultatibus eruantur, si honoratis⁴ viris (quibus etiam consistorium nostrum ingrediendi facultas præbetur) secretarii judicem non patuerit ingressus, aut reverentia⁵ non fuerit in salutatione delata, aut sedendi cum judice societas denegata. — Dat. 5 id. novemb. TYBERIADE, TIMASIO et PROMOTIO COSS. 389.

TIT. XLIX.

UT OMNES JUDICES TAM CIVILES QUAM MILITARES POST ADMINISTRATIONEM DEPOSITAM QUINQUAGINTA¹ DIES IN CIVITATIBUS VEL CERTIS LOCIS PERMANEANT.

1. Imp. ZENO A. Sebastiano P. P.

Nemo ex viris clarissimis præsidibus provinciarum, vel consularibus, aut correctoribus, vel qui administrationis majoris infusla meruerint, id est, viri spectabilis proconsules, aut præfectus Augustalis, aut comes Orientis, aut cuiuslibet tractus vicarius, aut quicunque dux, vel comes cuiuslibet militis, vel divinarum comes domorum, postquam sibi successum fuerit, audeat excedere de locis, quos rexisse noscitur, antequam quinquaginta dierum constitutus numerus finiat: sed per id tempus præsidies quidem, et consulares, nec non correctores² in metropoli: speciabiles vero judices tam civiles quam militares in civitatibus administratae dieceseos illustrioribus, publice, non domi, vel intra sacrosanctos terminos, vel regiones, aut potentes domos latitantes, sed in celeberrimis locis ante omnium, quos nuper gubernaverant, ora versentur: ut pateat omnibus facultas libera super furtis³, aut criminibus querimoniam commovendi: ita ut ab omni defensus injuria provisione post eum administrantis, ac periculo officii, nec minus curialium, et defensoris civitatis, juratorum tantum cautionis commissus, postquam fuerit in quemoniam devotatus, pulsare volentibus (ut dictum est) pro legum ratione respondeat. Nec ullam ante præfinitum tempus de provincia discedendi excusationem ei tribuat vel divinas vocis copia, vel codicilli alterius administrationis oblati, vel præceptum amplissima tua sedis, ut alterius provinciæ moderatoris vices obtineat, aut præceptum præfata, vel alterius civilis vel militaris cuiuscunq; potestatis, ut quandocunque sollicitudinem publicam gerat, aut exhibeat, vel deducatur, aut postremo cuiuslibet artis astutia, cuiuscunq; occasio exigitata calidissima excludatur: ut modis omnibus, quæ pro universarum provinciarum salute sancimus, sortiantur effectum. Quod si quis temeritate punienda salutem berrimam legem circumscribendam vel violandam crediderit, licet, et majestatis reus non immerito judicetur, attamen quinquaginta librarum auri multam publicis calculis inferre cogetur: similis pena plectendo [eo.] qui post eum administratione suscepti minime eum curaverit honeste retinendum, aut super ejus fuga protinus referendum. — § 1. Administrationem autem deponere non volumus decessorem, antequam successor ad provinciæ fines pervenerit⁴: sed litteris ad eum, seu programmatis, vel

2. L. 5, infr. h. t.; L. 9, supr. de off. rect. prov. — 3. L. 2, infr. quib. ex caus. maj.; L. 1, L. 5, infr. de jure reip. — 3. L. 1, c. 4, D. 1, infr. de proxim. sacr. serin. — 4. L. 2, infr. h. t.; L. 1, supr. de off. rect. prov. — 5. L. 2, infr. de proxim. sacr. serin.

Tir. XLIX. — 1. N. 8, c. 9. — 2. L. 10, D. de off. præs. — 3. L. 5, infr. de assens.; L. 1, infr. ad leg. Jul. repetend.; N. 8, c. 8 et 9. — 4. L. 10, D. de off. præs. — 5. Imm. vide L. 1, c. 2, D. de off. ejus cui mand. est jurid. — 6. Imm. vide L. 1, c. 1, D. de off. præs.

Tir. L. — 1. Lib. 1, D. 22; add. N. 6, c. 2. — 2. L. 15, infr. h. t.

CODICIS LIB. I, TIT. LI.

edictio ad officium, et provinciales usus fuerit. — § 2. Ipse autem, qui præsentem fugiens non observaverit legem, ubique repertus fuerit, licet in has florentissima civitate, ad provinciam sine ullo penitus obstatu, præceptione tui culminis, cura etiam viri clarissimi rectoris provincie; in qua repertus fuerit, deducetur, per sex mensium currula ibidem moraturus: quatenus intere minime possint criminis vel furti celari. Officium etiam, quod cum debito tamen honore servato, non prohibuerit contra legis tenorem discedere, tringita librarum auri dispensio feriatur. — § 3. Quod si intra quinquaginta dierum numerum fuerit forte pulsatus, et præfato tempore elapsu necdum finita lis fuerit, civiliter quidem super furtorum sceleribus pulsatus, dato procuratore instructo, post quinquaginta dies protinus habeat licentiam discedendi: accusatione vero super criminibus facta, per inscriptionum laqueos irrititus, usque ad terminum cause ibidem necessario perdurabit. — § 4. Sciant autem universi judices, apud quos vel administrationis jure, vel ex præcepto amplissima tua sedis, hujusmodi controversia civiliter vel criminaliter ventilantur, intra viginti dierum spatium debere se præfata litigia, postquam orta fuerint terminare: nam si supersederint, ipsos quidem decem librarum auri condemnationem subire censemus: accusationem vero seu civili intentionem semel in judicium deducat præfato modo legitime terminari. — Dat. 5 id. octob. CONSTANTINOP. ZENONE A. 2 COS. 475.

In AUTHENT. ut judices sine quoquo suff., § necessitatem, col. 2, tit. 2, seu Novell. 8 cap. 9.

Si vero, antequam compleantur quinquaginta dies, fugiens capiatur, detineatur a provincialibus, et omne quod datum fuit ea occasione, furti actione exigatur: presente tamen Deo amabilis episcopo, et causam ex non scripto examinante.

TIT. L.

DE OFFICIO EJUS QUI VICEM¹ ALICUJUS JUDICIS VEL PRÆSIDIS OBTINET.

1. Imp. GORDIANUS A. Domitio P. P.

In causa, quæ spectat ad utilitatem reipublicæ, eum qui vice præsidis provinciam administrat, potuisse cognoscere, in dubium non venit. Sane si in aliquo captum est jus reipublicæ: juxta scita divisorum principum, defensores reipub. si modo adesse fiduciam negotio putant, restitutionis² auxilium possunt flagitare. — Dat. 3 non. novemb. SABINO 2 et VENUSTO COSS. 241.

2. Mandata imp. THEOD. et VALENT. AA. missa Antiocho, ceterisque P. P. per referendarium: quæ sic habent.

Sugger

quis adcessori subscriptionem inconsultis nobis permiserit: mox adcessor, qui subscriptis, exilio puniatur: praesidis vero nomen ad nos referri jubes, ut in eum severius vindicetur. — Dat. 15 kal. septemb. CONSTANTINO A. 6 et CONSTANTINO C. Coss. 529.

3. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Messala P. P.

Consiliarios judicum, et cancellarios, et eos qui domesticorum funguntur officio, post depositam administrationem quinquaginta³ dies in provinciis residere praeceperimus. Pro confesso autem tenebitur, qui accusatus hujusmodi personam subtraxerit: eaque in quadruplum⁴ restituji bemenus, que docebuntur ablata: ut duplum spoliatus accipiat, et duplex noster fiscus acquirat. — Dat. 6 kal. Januar. Mediolani, THEODOSIO et RUMORIO Coss. 403.

4. Idem, et THEOD. AAA. ad Caecilianum vicarium.

Domesticus judicus a publicis actibus arceatur. Quod si necessitatibus publicis sese convictus fuerit miscuisse; statim eum ad majoris potestatis examen deduci oportet, ut competens in eum vindicta promatur. — Dat. 7 idib. april. HONORIO A. 6 et ARISTENETO Coss. 404.

5. Imp. HONORIUS et THEODOSIUS AA. Seleuco P. P.

Nemo in provinciis, qui semel domestici vel cancellarii ministerium gesserit, ad⁵ eandem observationem aliqua ambitione iterum remare concedatur. — Dat. 3 id. decembr. Raven. AA. 10 et 6 Coss. 445.

6. Idem, AA. Vitaliano duci Libye.

Nemo de domesticis ducum vel comitum militarium, officiis eorum connumeratus, post completum sui temporis actum ad⁶ eandem rursum sollicitudinem audeat aspirare: decem librarum⁷ auri condemnatione proposita, si quis hanc violare voluerit sanctionem; eadem pena officio quoque ejus coerendo, si per ambitionem, vel avaritiam ex his aliquid temerarie consenserit. — Dat. 8 kal. novembr. Honorio A. 11 et CONSTANTIUS 2 Coss. 417.

7. Idem, AA. Eustathio P. P.

Velut⁸ castrense peculum filifam, adcessores etiam post patris obitum vindicent, qui consiliarii proprii administratores juvare conseruerint, si quid licitis honestisque lucris coadunare poterint. — Dat. kalend. april. Constantinop. HONOR. 45 et THEOD. 10 AA. Coss. 422.

8. Idem, AA. Asclepiodoto P. P.

Nullus judicum ad provinciam sibi commissam quemquam secum ducere audeat, cui domestici, vel cancellarii nomen imponat: nec profectum ad se undecunque suscipiat, ne famae nota cum bonorum publicatione plectatur. Periculo enim primatum officii cancellarios sub fide gestorum ex eodem officio electos judicibus applicari jubemus: ita ut post depositam administrationem, nec militiam deserant, et provinciis presentiam sui exhibeant, quo voluntibus sit accusandi eos facultas. Si enim idonea causa exegerit: ad detegenda judicis flagitia, et questioni eos subdi oportet. — Dat. prid. kal. Jul. ASCLEPIODOTO et MARIANO Coss. 423.

9. Imp. THEODOS. et VALENT. AA. ad Taurum.

Si post depositam administrationem judicum, presentiam, vel exhibitionem domesticorum, querimonia provincialium aut curialium, vel aliqua publica necessitas postulaverit: per eosdem administratores, quorum domestici fuerunt, judicio legibusque tradantur. — Dat. 8 non. Jul. Constantinop. THEODOSIO A. 14 et MAXIMO Coss. 433.

10. Idem, AA. Florentio P. P.

In consiliariis observari censemus, ut in eum, qui in sua provincia⁹ ultra quatuor menses moderatoribus adcederit adversus leges antiquas, et divisorum retro principum scita, proscriptio bonorum et accusatio publici¹⁰ criminis immineat, nisi per coeleste oraculum, vel amplissimae tue sedis preceptionem sese defendat. — Dat. 15 kalend. februar. THEODOS. 17 et FESTO Coss. 459.

11. Idem, AA. Zoilo P. P. Orientis.

Non minus adcessoribus majorum magistratum, quam ipsis judicibus nostra benevolentiae liberalitas tribuenda est. Ideoque consiliarios viorum illustrium praefectorum tam praetoriorum, quam hujus inclitae urbis, eminentissimorumque magistrorum militum, nec non etiam viri illustris magistri officiorum, sive predicto officio jam functi sunt, seu fungentur in

³ L. un. supr. ut omnes iud. — ⁴ L. 1, infr. ad leg. Jul. repete. — ⁵ L. 6, infr. h. t. — ⁶ L. 5, supr. cod.; L. un. inf. ad leg. Jul. de amb.; L. 1, in fin. infr. de castrensiis; L. 14, 25 et 6. D. de munere et honor. vide tamen L. 12, infr. h. t. — ⁷ Inmo vide L. un. inf. ad leg. Jul. de smb. — ⁸ L. 4, infr. de advic. div. judicior. ; L. ult. infr. de inoff. test. addit. L. 1, 26. D. ad SC. Trebell. ; L. 1, § 16, D. de collat. honor. § ult. Inst. de testam. milit. — ⁹ L. 17, L. 38, D. ex quib. usus. maj. — ¹⁰ L. ult. infr. de crim. sacrifeg. — ¹¹ L. 9, infr. de ad-

D

- Debitorem venditionem pignoris. pag. 315, lib. 8. tit. 29.
 de Debitoribus Civilatum. 688. * 41. 52.
 de Decanis. 735. * 12. 27.
 de Decretis Decurionum. 661. * 10. 46.
 de Decurialibus Urbis Romae 682. * 11. 45.
 de Decurionibus et filiis corum. 646. * 10. 51.
 de Dedititia libertate tollenda. 458. * 7. 5.
 de Defensoribus civitatum. 110. * 1. 55.
 de Delatoribus. 633. * 10. 11.
 Depositi vel contra. 282. * 4. 54.
 de Desertoribus et occulatibus. 751. * 12. 46.
 de Dignitatibus. 718. * 12. 1.
 de Dilatatione. 170. * 5. 41.
 de Discussoribus. 645. * 10. 30.
 de Distractione pignorum. 345. * 8. 28.
 de Diversis officiis et apparitiis. 761. * 12. 60.
 ——— Pradiis urbanis. 741. * 11. 69.
 ——— Rescriptis. 88. * 1. 25.
 de Dividenda tutela. 347. * 5. 52.
 Divortio facto, apud quem. 522. * 5. 24.
 de Dolo malo. 140. * 2. 21.
 de Domesticis et protectoribus. 723. * 12. 17.
 de Donationibus. 573. * 8. 84.
 ——— ante nuptias. 283. * 5. 5.
 ——— causa mortis. 584. * 8. 57.
 ——— inter virum et uxor. 315. * 5. 16.
 ——— quae sub modo. 579. * 8. 55.
 de Dote cauta non numerata. 312. * 8. 15.
 de Dotis promissione. 302. * 8. 41.
 de Duobus reis stipulandi et promitti. 885. * 8. 40.

E

- de Edendo. 112. * 2. 1.
 de Edicto Divi Hadriani tollendo. 409. * 6. 35.
 de Emancipationibus liberorum. 568. * 8. 49.
 de Emendatione Codicis D. Justiniani. 3.
 ——— propinquorum. 600. * 9. 15.
 ——— servorum. 600. * 9. 14.
 de Eo, qui pro Tutori negotia gessit. 544. * 5. 45.
 de Episcopali auditientia. 48. * 1. 4.
 de Episcopis et Clericis. 21. * 1. 5.
 de Equestri dignitate. 757. * 12. 32.
 de Erogatione militari annonae. 744. * 12. 58.
 de Errore Advocatorum. 129. * 2. 10.
 ——— Calculi. 121. * 2. 5.
 Etiam ob chiograph. 545. * 8. 27.
 ——— per Procuratorem. 182. * 2. 49.
 de Evictionibus. 561. * 8. 45.
 de Eunuchis. 261. * 4. 42.
 de Exactoribus tributorum. 638. * 10. 19.
 de Exceptionibus seu praescript. 848. * 8. 56.
 de Excotione et translat. 747. * 12. 39.
 de Excusationibus artificum. 669. * 10. 64.
 ——— munerum. 661. * 10. 47.
 ——— Tutorum et Curat. 581. * 5. 62.
 ——— Veteranorum. 355. * 5. 65.
 Ex delictis defunctorum. 222. * 4. 17.
 de Executione rei judicatae. 408. * 7. 55.
 de Executoribus et exactoribus. 765. * 12. 61.
 de Exhibendis et transmittendis reis. 587. * 9. 3.
 ad Exhibendum. 203. * 3. 42.
 de Expensis ludorum publicorum. 601. * 11. 41.
 Ex quibus causis infam. irrog. 150. * 2. 12.